

**OBRAZLOŽENJE FINANCIJSKOG PLANA
HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ZA 2022.
GODINU I PROJEKCIJA PLANA ZA 2023. I 2024. GODINU**

UVOD

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) sa sjedištem u Zagrebu, Margaretska 3, javna je ustanova koja organizira i provodi poslove obveznog zdravstvenog osiguranja sukladno Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju (u daljnjem tekstu Zakon) i Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, kao i poslove dopunskog zdravstvenog osiguranja sukladno Zakonu o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju.

Zavodom upravlja Upravno vijeće koje ima devet članova, imenuje ih i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra zdravstva na rok od 4 godine.

Zavod je jedinstvena pravna osoba koja obavlja poslove iz svojih djelatnosti putem središnje ustrojstvene jedinice - Direkcije te regionalnih ustrojstvenih jedinica (četiri regionalna ureda s pripadajućim područnim službama i ispostavama).

Misija Zavoda je racionalno ulagati financijska sredstva osiguranih osoba u kvalitetne i efikasne zdravstvene usluge i programe kako bi osigurala bolju kvalitetu života i produljenje životnog vijeka svojih osiguranika.

U okviru obveznog zdravstvenog osiguranja, svim osiguranim osobama Zavoda osiguravaju se jednaka prava i obveze na načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti na način i pod uvjetima utvrđenim Zakonom. Prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, uključujući i pravo na ozljede na radu i profesionalne bolesti, obuhvaćaju pravo na zdravstvenu zaštitu i pravo na novčane naknade. Prema podacima iz baze podataka osiguranih osoba, prosječan broj osiguranih osoba u razdoblju siječanj-kolovoz 2021. godine iznosio je 4.135.140, a prosječan broj aktivnih osiguranika 1.603.388.

Dopunsko zdravstveno osiguranje predstavlja dobrovoljno zdravstveno osiguranje koje provodi Zavod putem kojeg se osiguranicima obveznog zdravstvenog osiguranja, kroz policu dopunskog osiguranja, pokriva trošak sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite iz članka 19. stavka 3. i 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju. Broj osiguranika koji imaju aktivnu policu dopunskog zdravstvenog osiguranja na dan 31. kolovoza 2021. godine bio je 2.244.501.

Ukupni prihodi Zavoda za 2022. godinu planirani su u iznosu od 30.107.702.000 kn, za 2023. godinu u iznosu od 31.158.339.000 kn, a za 2024. godinu u iznosu od 31.793.759.000 kn. Ukupnim приходima osigurana su i sredstva za povrat preostalog dijela beskamatnog zajma dobivenog u 2020. godini od Ministarstva financija. Otplata beskamatnog zajma evidentirana je u okviru računa financiranja na Izdacima za financijsku imovinu i otplatu zajmova u iznosu od 350.000.000 kn u 2022. i 697.580.000 kn u 2023. godini. Ukupni rashodi u 2022. godini planirani u iznosu od 29.757.702.000 kn, u 2023. godini 30.460.759.000 kn, a u 2024. godini su jednaki ukupnim приходima i iznose 31.793.759.000 kn.

PRIHODI

Prema podacima o ostvarenju prihoda od doprinosa u razdoblju siječanj-kolovoz 2021. godine, snažan rast gospodarstva tijekom 2021. godine, nakon popuštanja epidemioloških mjera, dovelo je do znatno većeg ostvarenja prihoda od doprinosa (1.6 mlrd kn više u odnosu na isto razdoblje 2020. godine kada je zbog smanjenog ostvarenja prihoda od doprinosa, beskamratnim zajmom od Ministarstva financija u iznosu od 1,483 mlrd kn Zavod premostio nedostatna sredstva). Zbog očekivanog postupnog gospodarskog oporavka u narednim godinama i laganog porasta broja zaposlenih, sukladno utvrđenom makroekonomskom okviru u spomenutim Smjernicama i Uputama za naredno plansko razdoblje 2022.-2024. godine, prihodi od doprinosa za 2022. godinu procjenjuju se u iznosu od 24.411.400.000 kn ili 8,01% više u odnosu na tekući plan 2021. godinu. Projekcija za 2023. godinu je 25.388.000.000 kn ili 4,9 % više, a za 2024. godinu 26.251.000.000 kn ili 2,48% više.

S obzirom na značajnu financijsku potporu zdravstvenom sustavu iz proračuna u 2021. godini, limit proračunskih transfera Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u okviru financijskog plana Ministarstva zdravstva za 2022. godinu u iznosu od 2.990.000.000 kn, a 2.760.000.000 kn u projekcijama za 2023. i 2024.

Sredstva proračunskih transfera odnose se na obveze državnog proračuna temeljem odredbi članka 72. i 82. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju te obveza za premiju dopunskog zdravstvenog osiguranja koja se osiguravaju u državnom proračunu, a temeljem članka 14.a Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju.

Prihodi vezani za EU projekte u 2022. godini planirani su u iznosu od 40.809.000 kn. Zbog prolongiranja početka pojedinih projekata i započetog projekta e-HZZO-Izgradnja integriranog informacijskog sustava, većina sredstva za ovaj projekt kao i sredstva za ostale projekte (e-lijekovi i DRG) prenose se iz 2021. godine u sljedeće razdoblje.

Prihodi od imovine planirani su u iznosu od 10.600.000 kn za sve tri godine, a čine ih prihodi od kamata (dopunsko zdravstveno osiguranje) i prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine.

Prihodi po posebnim propisima zbog većeg izvršenja od plana u tekućoj godini, značajnije su povećani te su planirani u iznosu od 2.650.843.000 kn, a čine ih prihodi od sufinanciranja cijene usluge zdravstvene zaštite u iznosu od 690.000.000 kn, prihodi od dopunskog zdravstvenog osiguranja temeljem zaključenih polica za dopunsko zdravstveno osiguranje u iznosu od 905.000.000 kn; prihodi od inozemnog osiguranja temeljem međunarodnih ugovora u iznosu od 390.843.000 kn; prihodi od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti, kojeg uplaćuju društva za osiguranje u visini od 4% naplaćene funkcionalne premije osiguranja u iznosu od 55.000.000 kn, te ostali prihodi u iznosu od 610.000.000 kn, koji su značajno povećani isključivo zbog tendencije rasta prihoda od rabata za lijekove i naknada za stavljanja na Listu lijekova na recepte i Popis posebno skupih lijekova. U projekcijama za 2023. i 2024. godinu planirani prihodi po posebnim propisima iznose 2.700.000.000 kn godišnje.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2022. godini planirani su u iznosu od 2.000.000 kn kao i u projekcijama za 2023. i 2024. godinu zbog očekivanih prihoda od prodaje građevinskih objekata u vlasništvu Zavoda.

Slijedom prethodno navedenog, ukupni prihodi Zavoda za 2022. godinu planirani su u iznosu od 30.107.702.000 kn ili 3,20 % manje nego u 2021. zbog manjeg iznosa prihoda od proračuna u narednom planskom razdoblju.

RASHODI

Ukupni prihodi procijenjeni na prethodno opisan način, raspoređeni su na zdravstvenu zaštitu, naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad preko 42 dana, obvezni rodiljni dopust, ostale novčane naknade, rashode za funkcioniranje stručne službe Zavoda i rashode za nabavu nefinancijske imovine, a sve sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju. Ukupni rashodi za 2022. godinu planirani su u iznosu od 29.757.702.000 kn ili 3,71 % manje od tekućeg financijskog plana za 2021. zbog već spomenutih dodatnih sredstava iz proračuna kroz Izmjenu i dopunu financijskog plana HZZO-a tijekom godine. U projekciji za 2023. godinu ukupni rashodi planirani su u iznosu od 30.460.759.000 kn ili 2,36 % više nego u 2022., a u projekciji za 2024. godinu 31.793.759.000 kn ili 4,38 % više nego u 2023.

6000 Obvezno zdravstveno osiguranje, ozljede na radu i profesionalne bolesti

A600000 Primarna zdravstvena zaštita

Za aktivnost Primarna zdravstvena zaštita u 2022. godini, sukladno financijskim mogućnostima, planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 4.154.600.000 kn ili 2,93 % manje u odnosu na tekući plan 2021. godine. Na primarnoj razini zdravstvene zaštite sredstva se planiraju za ukupno 15 djelatnosti. Za svaku djelatnost utvrđuje se godišnja vrijednost standardnog tima prema propisanim standardima vezanim uz kadrovsku strukturu tima, tehničke i prostorne standarde te ostale standarde utvrđene za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

U četiri osnovne djelatnosti PZZ - opća obiteljska medicina, zdravstvena zaštita predškolske djece, zdravstvena zaštita žena i dentalna zdravstvena zaštita (polivalentna) planira se hladni pogon i glavarina kao temeljni (fiksni) prihod ordinacije te dodatni prihod prema mogućem izvršenju dijagnostičko terapijskih postupaka (DTP), uz vrednovanje ispunjenih kriterija učinkovitosti i kvalitete te ugovorenih dodatnih mogućnosti. Za djelatnost zdravstvene njege u kući bolesnika, koja se plaća po principu cijena puta usluga, ali do utvrđenog maksimalno mogućeg godišnjeg izvršenja (limit).

Za ostale djelatnosti utvrđena je ili glavarina ili godišnja vrijednost standardnog tima koja se u Financijskom planu predviđa u iznosu potrebnom za ukupan broj timova utvrđen Mrežom javne zdravstvene službe (u daljnjem tekstu: Mreža) odnosno za ukupnu populaciju (ukupni broj osiguranih osoba ili ukupan broj stanovnika ili ukupan broj školske djece i studenata). U

projekciji plana za 2023. godinu planirana sredstva na aktivnosti A600000 Primarna zdravstvena zaštita iznose 4.300.000.000 kn, a u 2024. iznose 4.450.000.000 kn.

A600001 Lijekovi na recepte

Aktivnost Lijekovi na recepte planirana je za 2022. godinu u iznosu od 4.200.000.000 kn što je 14,25 % manji iznos u odnosu na tekući plan 2021. kada su zbog kašnjenja Zavoda s plaćanjem dospjelih obveza za lijekove na recepte, iz proračuna, tijekom godine doznačena dodatna sredstva. Zadnjih nekoliko godina provodi se godišnji izračun cijena svih lijekova i javno nadmetanje za utvrđivanje cijene lijekova koji se propisuju na recept Zavoda, čime je postignuta određena ušteda na troškovima na lijekove. Tijekom 2021. godine na Listu lijekova na recept Zavoda redovito se stavljaju novi lijekovi ili je za lijekove koji se već nalaze na Listi lijekova proširena indikacija za liječenje čime se osiguranim osobama šire mogućnosti liječenja većeg broja bolesti na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

Projekcija troškova lijekova na recepte ograničena je mogućnostima ostvarenja prihoda Zavoda u 2022. godini i nije bazirana na procjeni potrošnje do kraja tekuće godine. U projekciji plana za 2023.godinu planirana sredstva na aktivnosti A 600001 Lijekovi na recepte iznose 4.300.000.000 kn ili 2,38 % više u odnosu na plan za 2022., a u 2024. planirana sredstva iznose 4.600.000.000 ili 6,98 % više nego u 2023.

A600002 Ortopedski uređaji i pomagala

Za ortopedske uređaje i pomagala u 2022. godini planirano je 860.000.000 kn ili 8,51 % manje u odnosu na plan 2021. godine. Naime, visina sredstava utvrđena je sukladno procjeni izvršenja do kraja tekuće godine. U projekciji plana za 2023. godinu planirana sredstva na aktivnosti A600002 Ortopedski uređaji i pomagala iznose 883.000.000 kn ili za 2,67 % više u odnosu na plan za 2022., a u 2024. godini planirano je 960.000.000 kn.

A600003 Bolnička zdravstvena zaštita

Vrijednosno najznačajnija stavka u financijskom planu Zavoda je aktivnost „Bolnička zdravstvene zaštita“ kojom se financira provođenje bolničke zdravstvene zaštite te bolničke specijalističko-konzilijarne i dijagnostičke zdravstvene zaštite. Sukladno mogućnostima ostvarenja prihoda Zavoda, planirani iznos sredstava u 2022.godini je 10.300.000.000 kn ili 12,71 % manje nego u 2021. godini budući da u 2022. godini nisu planirana dodatna sredstva koja su bolničkim zdravstvenim ustanovama tijekom tekuće godine doznačena za prevladavanje poteškoća u podmirivanju obveza prema dobavljačima za lijekove i potrošni medicinski materijal. Ugovoreni sadržaji zdravstvene zaštite nastavljaju se u istom obujmu. Zavod ima zaključene ugovore sa 63 bolničke zdravstvene ustanove. Prema Mreži javne zdravstvene službe ugovoreno je 12.767 akutnih postelja, 1.320 postelja za produženo liječenje te 6.396 postelja za liječenje kroničnih bolesti kao i posteljama/mjestima u sklopu dnevne bolnice. U okviru ove aktivnosti financiraju se i najsloženiji postupci transplantacijske medicine, eksplantacije, intervencijska kardiologija, neurologija, neuroradiologija i

gastroenterologija, trošak posebnih materijala te potpomognuta medicinska oplodnja. Navedeno obuhvaća i sredstva koje Zavod ugovara prema uputi Ministarstva zdravstva veteranskim bolnicama radi osiguravanja dostupnosti zdravstvene zaštite hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihove obitelji te preventivne preglede ove populacije.

Projekcijom plana za 2023.godinu, sredstva na ovoj aktivnosti planirana su u iznosu od 10.500.000.000 kn ili za 1,94 % više, a u 2024. planirana sredstva iznose 10.819.000.000 kn ili 3,04 % više u odnosu na 2023.

A 600004 Specijalističko - konzilijarna zaštita

Aktivnost Specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita u 2021. godini planirana je u visini od 1.253.080.000 kn, odnosno 15,28 % više nego u 2021. godini. Naime, zbog pandemije bolesti COVID-19 te povećanja troškova zbog potrebe velikog broja testiranja, cijepljenja kao i konstantnog provođenja epidemioloških mjera u sprječavanju širenja zaraze. Pored spomenutih troškova, na ovoj aktivnosti obuhvaćeno je i provođenje specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite u izvanbolničkim ordinacijama, poliklinikama i domovima zdravlja prema djelatnostima utvrđenim Mrežom. Također obuhvaća, prema uputi Ministarstva zdravstva, sredstva za određene postupke u cilju smanjenja nacionalne liste čekanja. Aktivnost specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite obuhvaća posebne programe vezane za zdravstvenu zaštitu djece i mladeži te programe vezane za unaprjeđenje zdravstvene zaštite.

U projekciji plana za 2023.godinu na ovoj aktivnosti planirana su sredstva u iznosu od 1.300.000.000 kn a u 2024. planirana sredstva iznose 1.457.000.000 kn.

A600005 Posebno skupi lijekovi

Za posebno skupe lijekove u 2022. godini planirano je 2.310.000.000 kn i uz bolničku zdravstvenu zaštitu, predstavljaju prihode bolničkog sustava. Ovakav iznos planiranih sredstava rezultat je financijskih mogućnosti HZZO-a u 2022. godini.

Liječenje posebno skupim lijekovima provodi se u ugovornim bolničkim zdravstvenim ustanovama na osnovi odobrenja Povjerenstva za lijekove bolničke zdravstvene ustanove u kojoj se osigurana osoba liječi. Direkcija Zavoda utvrđuje limite potrošnje, kao i je li primjena određenog lijeka u skladu sa smjernicama utvrđenim osnovnom listom lijekova Zavoda za primjenu posebno skupog lijeka.

U projekciji plana za 2023. godinu planirana sredstva na ovoj aktivnosti iznose 2.350.000.000 kn ili 1,73 % više u odnosu na 2022., a u 2024. planirana sredstva iznose 2.500.000.000 kn ili 6,38 % više u odnosu na 2023.

A 600006 Ostala zdravstvena zaštita

Najveći porast troškova tijekom 2021. godine bilježi se na aktivnosti Ostala zdravstvena zaštita zbog nabave cjepiva protiv bolesti COVID-19 koja su uvrštena i u Program cijepljenja za naredne tri godine, što je značajno povećalo troškove ove aktivnosti. Tako je u 2022. godini

aktivnost Ostala zdravstvena zaštita planirana u iznosu od 1.482.196.000 kn ili 103,04 % više u odnosu na plan 2021. Na ovoj aktivnosti iskazana su sredstva za liječenje osiguranih osoba Zavoda u inozemstvu po osnovi korištenja zdravstvene zaštite osnovom Uredbe (EZ) 883/04 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju te su obuhvaćena liječenja u inozemstvu po rješenjima Zavoda čiji se dugovi podmiruju u okviru obračuna troškova s državama EU kao i sa susjednim zemljama izvan EU.

Financiranjem dobrovoljnog davalaštva krvi osigurava se razvoj dobrovoljnog davalaštva krvi i osiguranja krvi za potrebe zdravstva, imajući pri tome u vidu definiciju krvi kao lijeka i važnog strateškog materijala. Na ovoj aktivnosti su također osigurana sredstva za provođenje preventivnih pregleda u svrhu ranog otkrivanja zloćudnih bolesti. U projekcijama plana za 2023. i 2024. godinu planirana sredstva na ovoj aktivnosti iznose 1.310.000.000 kn.

Naknade

U 2022. godini za A600009 Naknade plaće zbog privremene nesposobnosti za rad planirana su sredstva u iznosu od 1.372.000.000 kn, a u projekciji plana za 2023. godinu planiran je iznos od 1.470.777.000 kn, a za 2024. 1.500.000.000 kn. Za A600017 Naknade plaća zbog priznate ozljede na radu i profesionalne bolesti planirana sredstva za 2022. godinu iznose 179.400.000 kn, a u projekcijama za 2023. i 2024. godinu iznose 190.000.000 kn i 195.000.000 kn. Planirana sredstva u 2022. godini za A600011 Naknade za roditeljni dopust do navršenih 6 mjeseci života djeteta koje se isplaćuju iz sredstava Zavoda planirano je 1.076.400.000 kn (u projekcijama za 2023. i 2024. planirani su iznosi od 1.163.000.000 kn i 1.170.000.000 kn).

A600012 Ostale isplate osiguranicima u 2022. planirane su u iznosu od 163.176.000 kn, a vezane su prvenstveno za korištenje zdravstvene zaštite izvan mjesta prebivališta, odnosno boravišta i za prijevoz osoba na hemodijalizu. U projekcijama za 2023. i 2024. godinu ova aktivnost planirana je u iznosima 165.000.000 kn i 180.000.000 kn.

Za financiranje pripravničkog staža zdravstvenih djelatnika (A600013) u 2022. planirana su sredstva u iznosu od 3.220.000 kn. Rad pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije (A600014) za 2022. godinu planiran je u iznosu od 30.000.000 kn, a za 2022. i 2023. godinu 30.000.000 kn i 40.000.000 kn.

Za A600015 Specijalizacije, planirana sredstva odnose se na zadnju grupu specijalizanata u primarnoj zdravstvenoj zaštiti za koje je u 2022. planirano 276.000 kn, a u projekcijama plana za 2023. i 2024. godinu 150.000 kn i 100.000 kn.

A600008 Administracija i upravljanje obveznim zdravstvenim osiguranjem

Sredstva za administraciju i upravljanje obveznim zdravstvenim osiguranjem zadržana su na istom nivou i za 2022. godinu planirana su u iznosu od 412.860.000 kn. U projekcijama za 2023. i 2024. za ovu aktivnost planiran je iznos od 416.500.000 kn.

6001 Dobrovoljno zdravstveno osiguranje

U okviru programa dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja na A600019 Zdravstvena zaštita dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja za 2022. planirana su sredstva u iznosu 1.220.000.000 kn, u projekcijama za 2023. i 2024. godinu iznosi 1.335.320.000 kn i 1.399.147.000 kn. Za sufinanciranje troškova stručne službe (A600020) za 2022. planirana su sredstva u iznosu od 74.540.000 kn, a u projekcijama za 2023. i 2024. godinu po 73.978.000 kn.

6002 Projekti EU

Već nekoliko puta odgađana realizacija već spomenutih projekata EU za 2022. godinu planirana je u iznosu od 38.309.000 kn, a u projekcijama za 2023. i 2024. godini ukupno planirana sredstva za projekte EU iznose 48.059.000 kn po godini.